

با فراخوان دادن و شناسایی شرکت‌های دانش‌بنیان، آنها را بررسی و بین صنعت نفت و بانک‌ها به عنوان واسط عمل کند تا بتوانند تسهیلات را از بانک‌ها دریافت کنند.

این میزان تسهیلات به ۲۰۰ شرکت دانش‌بنیان اختصاص یافت.

## آیا سهم تسهیلات اعطایی به شرکت‌ها مشخص است؟

به طوردقیق نمی‌توان گفت؛ چراکه بسته به شرایط و میزان نیازشان مقدار تسهیلات پرداختی تعیین می‌شود، ممکن بود برای شرکتی بیش از یک‌هزار میلیارد تومان در نظر گرفته می‌شد اما شرکت‌هایی هم بودند که با توجه به نیازشان ۵۰۰ میلیون تومان یا کمتر و بیشتر تسهیلات دریافت می‌کردند.

در واقع شرایط و توان مالی شرکت‌ها ابتدا مورد بررسی صندوق پژوهش و فناوری قرار می‌گرفت و بعد از خروج از فیلتر این صندوق، در کارگروه وزارت نفت که شامل معاون وزیر و نمایندگان وزیر بودند تصویب و سپس به بانک‌ها معرفی می‌شدند.

با وجود اینکه صندوق شرایط شرکت‌ها را بررسی می‌کرد ولی بانک‌ها نیز قبل از ارائه تسهیلات ابتدا ساختار مالی این شرکت‌ها را بررسی می‌کردند و وثیقه‌های لازم را به منظور بازپرداخت از آنها می‌گرفتند که البته بررسی‌های دوباره بانک‌ها به ما هم اطمینان خاطر بیشتری می‌داد که در آینده با مشکلات عدم بازپرداخت مواجه نشویم.

ردیف بودجه‌ای که برای پرداخت تسهیلات در نظر گرفته شده بود، ردیف بودجه اشتغالزایی بود که هدفش کمک به فعالیت شرکت‌ها در راستای اشتغالزایی بود.

## در سال ۱۴۰۲ چقدر تسهیلات قرار است پرداخت شود؟

به طور قطع افزایش میزان تسهیلات نسبت به سال گذشته داریم اما این مقوله به بودجه‌ای که دولت در اختیار صندوق می‌گذارد بستگی دارد. آیا کل منابعی که در اختیار دارید، از ردیف بودجه دولت به این صندوق اختصاص پیدا می‌کند؟ بله.

## در سال گذشته چه میزان از بودجه دولت به صندوق پژوهش و فناوری اختصاص پیدا کرد؟

# اختصاص نیمی از تسهیلات صندوق پژوهش و فناوری صنعت نفت به تولیدات بار اول

تأمین منابع مالی، یکی از مشکلات همیشگی شرکت‌های دانش‌بنیان، در شرایطی که شرکت‌های دانش‌بنیان برای رشد و جهش به منابع مالی بشدت نیاز دارند. از آنجایی که معمولاً شرکت‌های دانش‌بنیان بخشی از سرمایه مورد نیاز خود را برای تحقیق و توسعه از طریق وام‌های بانکی تأمین می‌کنند؛ بهره بانکی بالا می‌تواند عامل کندی و کم بازدهی رشد شرکت‌های دانش‌بنیان بشود. در عین حال، بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان میزان وام‌های ارائه شده را با توجه به هزینه‌های تولید بسیار اندک می‌دانند.

اما شرکت‌های دانش‌بنیان فعال در صنعت نفت چگونه به تسهیلات دسترسی دارند؟ با توجه به اقبال بین‌المللی به راهکار نوظهور سرمایه‌گذاری خطرپذیر شرکتی، بازیگران اصلی صنعت نفت کشور بر آن شدند تا با تأسیس صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی صنعت نفت، در توسعه فناوری‌های مورد نیازشان سرمایه‌گذاری کنند. این صندوق در مرداد ماه ۱۳۹۹ تأسیس شده و اکنون به عنوان یک حامی خوب از شرکت‌های دانش‌بنیان نقش آفرینی می‌کند. سعید دادور، مدیر شرکت‌داری صندوق پژوهش و فناوری صنعت نفت در این گفت‌وگو به تشریح فعالیت این صندوق پرداخته است.

## فعالیت این صندوق چگونه شروع شد؟

صندوق پژوهش و فناوری صنعت نفت در سال ۱۳۹۹ در راستای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان تأسیس شد. بازیگران اصلی صنعت نفت را شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، پالایش و پخش ایران، شرکت صنایع پتروشیمی ایران، هلدینگ خلیج فارس و چند بازیگر خصوصی مثل گروه گسترش انرژی پاسارگاد تشکیل می‌دهند.

این صندوق فعالیت خود را با خدمات مالی بسیار ساده از جمله ضمانتنامه‌ها شروع کرد.

در واقع شرکت‌های دانش‌بنیانی که قصد داشتند با شرکت‌های نفتی قرارداد تنظیم کنند و در این حوزه فعالیت داشته باشند، صندوق پژوهش و فناوری با ارائه ضمانتنامه، به کارفرما اطمینان می‌داد که بتواند پروژه خود را به این شرکت‌ها واگذار کند.

مزیتی که صندوق نسبت به بانک‌ها دارد در زمینه تسهیلات حمایتی این است که خدمات بانک‌ها گران بود در حالی که صندوق پژوهش این خدمات را بسیار ارزان‌تر از بانک ارائه می‌کرد.

نرخ بهره، بستگی به شرکت و ابعاد آن دارد، ولی مطمئناً نرخ بهره آن نسبت به بانک‌ها ارزان‌تر است؛ یعنی در حدود ۳ درصد، ۴ درصد و ۲ درصد.

در واقع صندوق پژوهش فناوری صنعت نفت، در مرحله اول به دانش‌بنیانی‌ها ضمانتنامه می‌داد و در مرحله بعدی اعطای تسهیلات به آنها را شروع کرد که در سال ۱۴۰۱ حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات به شرکت‌ها در نظر گرفته شد.

هر چند که به طور دقیق تا ۶ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۱ تسهیلات پرداخت کردیم.

این تسهیلات از ردیف بودجه پرداخت می‌شد.

به طور کلی این صندوق وظیفه داشت

ویژه‌نامه  
صنعت نفت  
«دانش بنیان»

ایران

اردیبهشت ۱۴۰۲